



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

P. Gy.

Cím:

A katakomba - múzeum

Forrás:

Pesti Napló

Bp.

1934 szept. 16.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Földalatti Múzeum (Eszéki tér)

Idő

1934

Sz.

He.

A katakomba-múzeum – Budapest legújabb nevezetessége

A Pesti Napló fővárosi parlamenti je beszámol a magyar főváros új attrakciójáról
Földalatti múzeumnak rendeztek be a Petőfi tér alatt feltárt római vár maradványait
Az új múzeum tavasszal nyílik meg

(Saját tudósítónktól.) A Pesti Napló fővárosi parlamenti je nagy súlyt helyez arra, hogy Budapest érdekességeit feltárja és arra törekszik, hogy a magyar főváros nevezetességeit új látványokkal növelje. Nemesak az elrejtett szépségek után kutatunk, hanem szívesen üdvözölünk minden olyan mozgalmat, amelynek hivatása a magyar főváros nevezetességeit gyarapítani.

Katakomba-múzeum lesz a Petőfi téren, ahol a legelőkelőbb szállodáink sorakoznak, a Duna partján. A múzeum különlegessége révén az idegeneket nagyon vonzani fogja.

Az első földalatti múzeum Budapesten

Pár évvel ezelőtt a tudományos világban, az archeológusok között nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a Petőfi téren, a régi lebontott Piarista-épület helyén római korabeli maradványokra bukkantak. Mindezt senki sem gondolt arra, hogy Pest már a rómaiak korában fennállott, sőt a római birodalomnak erős vára állt itt a barbárok ellen.

Budapest egyik nevezetessége lesz az a földalatti múzeum, amely a régi piarista telken, Erzsébet királyné szobra mellett a jövő évben fog megnyílni. Pest városának Krisztus utáni III. és IV. századából származó római emlékeit fogják összegyűjteni ebben a kis földalatti múzeumban, mely tulajdonképpen már el is készült.

Amikor 1931 őszen belevágott a csákány a régi piarista épület sárga épületébe, a főváros bejelentette, hogy a területen archeológiai ásatáso-

kat kíván folytatni. Dr. Nagy Lajos, az aquineumi múzeum őre vezette ezeket az ásatásokat. Arra számítottak, hogy középkori maradványokra bukkannak és az első próbárok valóban nagy középkori temetőt hozott felszínre. Az ott talált csontokból, régi pénzekből megállapították, hogy az árpádházi királyok korából származik ez a temető. Fegyvert, ruházati darabokat azonban nem találtak, úgyhogy az egész lelet jelentéktelen volt. A negyven csontváz azonban, amely szabályos sorokban feküdt egymás mellett, mégis értékes leletnek számított és megkezdődött a csontok tudományos vizsgálata.

A föld kincsei

Az ásatásokat folytatták. Most már reménykedtek, hogy római kori leleteket is rejthet a föld mélye itten. Amikor ugyanis az eskütéri hidat, majd pedig az új piarista házat építették, előkerült néhány római lelet. A hid építésekor egy toronyba falazva 27 római korbeli sírkövet találtak s egy érdekes és értékes római sisakot. A piarista ház építésekor pedig egy fürdőmedence alulról való fűtésére szolgáló oszlopos padot. Mindaddig semmiféle adat nem volt arra, hogy a római birodalomnak a Dunától keletre is volt telepe és hogy a pesti oldalon valamikor római vár állt.

A második kutatóárok semmit sem hozott felszínre, a harmadik árok megásása azonban örömteljes eredménnyel járt. Hatalmasméretű falra akadtak és a fal építési módjából és anyagából megállapították, hogy azt a rómaiak építet-

ték a Krisztus utáni III-ik század végén, vagy a IV-ik század elején. Három méter és negyven centiméter vastag ez a fal, amely az itt állt római tábor fala volt. A falba falazva oltárkövet találtak, az egyik végén pedig egy őrtorony alapfala

került ki a föld alól. Megállapították, hogy később egy római császár kibővítette az eredetileg barbárok ellen épített várat. Folyt az ásatás, új kerek tornyot találtak és most már meg lehetett állapítani, hogy az Erzsébet-híd építésekor talált kerek torony, amelyben 27 sírkő volt, szintén ehhez a táborhoz tartozott. A fal hatalmas mérete bizonyította arra, hogy nagyon erős vára volt itt a római birodalomnak s ez a vár még a későbbi századokban is állt, mert a XII-ik században, a maradványok szerint, a várhoz hozzáépítettek. Az itt talált erődítményt tehát a mi magyar őseink is használták.

A múzeum felállásának nehézségeit elhárították

A leletek nagy örömet okoztak, de felmerült a kérdés, mit csináljanak azokkal. Lehetetlen volt öt méterrel mélyíteni a tér szintjét, hiszen a Duna vize feltörhetett volna. Az Erzsébet szobor alapzata is állt már, csak azért sem lehetett leásni az egész teret. Valószínű különben, hogy a római vár kapuja éppen az Erzsébet szobor alatt van, de ehhez már, sajnos, nem tudtak hozzáférni.

Elhatározták, hogy a föld alatt hagyják a leleteket, de azokat a nagyközönség számára hozzáférhetővé teszik. Megkezdtek az építkezést, beton-szobákat építettek a falak köré és a mult év tavaszán elkészült a földalatti múzeum lejárója is. Lemenne a lépcsőkön, hosszú folyosóra lehet jutni. A folyosó a feltárt vártoronyig vezet, ott jobbra-balra két helyiség nyílik és egy keskeny folyosó, amely a római vár fala mellett fut. Ma még csak az ásatáskor talált leleteket őrzik itt, szó van azonban arról, hogy a régebben talált leleteket is itt helyezték el, amelyeket jelenleg a Nemzeti Múzeumban és az aquineumi múzeumban őriznek. Mivel a földalatti múzeumot nem lehet biztonságban őrizni, az értékesebb római kori maradványoknak esetleg csak másolatait fogják

itt elhelyezni.

Egy ház lépcsőfoka — római sírkő

Érdekes történetű római sírkő került a földalatti múzumba a Petőfi tér 2. számú ház lebontásakor. Ezt a házat a múlt század harmincasnegyvenes éveiben építették és legutolsó tulajdonosa a székesfőváros volt. A régi piarista ház lebontásakor a Petőfi tér 2. számú házat is lebontták és ekkor legnagyobb meglepetésre észrevették, hogy *a ház egyik lépcsőfoka nem egyéb római sírkőnél.* Hét emberalak van kifaragva a sírkövön, azt azonban úgy építették a lépcsősorba, hogy a sírkő síma része volt csak látható s így *senki sem tudta, hogy a lépcsőn járva, egy római korabeli sírkövet tapos.*

A földalatti múzeum nem fog teljes képet adni a rómaiak pesti táborozásáról s éppen ezért hivatalosan nem is akarják a *múzeum* nevet adni ennek az érdekes új intézménynek. Sem a Nemzeti Múzeum, sem az aquincumi múzeum nem hajlandó legértékesebb rómaikori emlékeit a földalatti múzeum számára átengedni s így ott inkább csak a pesti római tábor maradványait helyezik el és *esetleg szemléltető képeket* a magyarországi többi római leletről. Kérdés azonban, hogy öt méter mélyen a föld alatt el lehet-e ilyen képeket helyezni, nem pusztulnak-e el a kissé nedves levegőben? *Most próbálják ki azt, hogy minden évszakban szárazak maradnak-e a földalatti múzeum helyiségei* és éppen emiatt várnak a múzeum megnyitásával. Möller István műegytemi tanár olyan szellőző berendezést készített, amely lehetővé teszi a levegő állandó mozgását és azt, hogy friss levegő kerüljön az öt méternyi mélységben levő helyiségekbe. Ez annál fontosabb, mert közel van a Duna és a talaj nedves.

A földalatti múzeumot, Budapest legújabb nevezetességét *tavasszal fogják ünnepélyesen megnyitni.*

P. Gy.